

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Сантмаргаз сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: **ЗАА-2022/11/СТА-ТТЗ**

Цахим хуудас:

www.audit.mn

Улиастай сум

2022 он

Завхан аймаг дахь Төрийн Аудитын газрын
дарга, тэргүүлэх аудитор: Д.Бат-Ундраа
Утас: 9999-3365
Цахим хаяг: bat-undraad@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Б.Дагвасүрэн
Утас: 9901-4227
Цахим хаяг: dagvasurenb@audit.gov.mn

Аудитор Г.Чулуунбаатар
Утас: 9908-4581
Цахим хаяг: chuluunbaatarg@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

---

1. Аудитын санал дүгнэлт	3
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл	4
3. Аудитын тайлан.....	14
3.1 Ерөнхий зүйл.....	15
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт	15
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал.....	16
3.4 Материаллаг байдал	16
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга	Error! Bookmark not defined.
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв.....	18
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг.....	19
3.8 Аудитын гол асуудал	19
3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	19
3.10 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	19
3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....	20
4. Аудитын илрүүлэлт	20
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл	18

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

1. Төрийн аудитын санал, дүгнэлт

ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

81090 Улиастай, Завхан аймаг
Утас/Факс: 7046-36-12
И-мэйл: zavkhan@audit.gov.mn

САНТМАРГАЗ СУМЫН ЗАСАГ
ДАРГА Б.ЭРДЭНЭБААТАР-Т

2022-03-25 № 1302/476
танай _____ -ны № _____ -т

АУДИТЫН САНАЛ ДҮГНЭЛТ

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Сантамаргаз сумын Засаг даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Сантамаргаз сумын Засаг даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

013025564

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Д.БАТ-УНДРАА

2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>452,715,742.28</u>	<u>559,014,928.68</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	162,185,630.48	252,427,957.67
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	162,185,630.48	252,427,957.67
3121	Төгрөг	162,185,630.48	252,427,957.67
31211	Төрийн сангийн харилцах	162,185,630.48	252,427,877.67
31215	Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах	0.00	0.00
33	АВЛАГА	183,953,856.20	182,780,615.76
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	0.00	17,640,000.00
335	Бусад авлага	183,953,856.20	165,140,615.76
3351	Байгууллагаас авах авлага	38,232.44	0.00
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	183,915,623.76	165,140,615.76
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	106,576,255.60	123,806,355.25
351	Түүхий эд материал	10,896,311.08	12,586,571.73
35110	Тусгай зориулалттай материал	3,321,550.00	5,370,550.00
35130	Эм боох материал	7,574,761.08	7,216,021.73
354	Хангамжийн материал	84,059,944.52	97,939,783.52
35410	Бичиг хэргийн материал	8,304,230.52	7,891,330.52
35420	Аж ахуйн материал	17,649,405.00	22,733,065.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	956,500.00	956,500.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	1,420,060.00	1,955,000.00
35450	Барилгын засварын материал	2,806,414.00	2,056,814.00
35460	Хүнсний материал	11,016,471.00	21,641,970.00
35470	Бусад хангамжийн материал	41,906,864.00	40,705,104.00
35600	Мал амьтад	11,620,000.00	13,280,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>6,217,441,256.33</u>	<u>6,106,056,823.78</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	6,217,441,256.33	6,106,056,823.78
392	Биет хөрөнгө	6,148,129,756.33	6,037,892,823.78
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	5,931,014,970.00	5,941,014,970.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(383,402,767.05)	(495,498,272.25)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	204,479,100.00	220,321,100.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(124,332,846.90)	(112,923,807.02)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	1,033,448,382.89	1,053,913,456.78
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(661,110,640.57)	(717,054,926.70)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	189,599,244.91	201,639,244.91
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(129,754,854.77)	(138,055,662.60)
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	1,239,880.00	1,239,880.00
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	109,778,583.00	109,778,583.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(61,185,690.53)	(65,259,137.69)
39217	Ном	38,356,395.35	38,777,395.35
393	Биет бус хөрөнгө	69,311,500.00	68,164,000.00
39301	Програм хангамж	9,002,000.00	9,002,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(3,069,500.00)	(4,217,000.00)

Сантмаргаз сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

39303	Бусад биет бус хөрөнгө	63,379,000.00	63,379,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	6,670,156,998.61	6,665,071,752.46
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	2,977,174.00	10,101,218.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	2,977,174.00	10,101,218.00
413	Өглөг	2,977,174.00	10,101,218.00
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	0.00	116,218.00
4136	Бусад өглөг	2,977,174.00	9,985,000.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	2,977,174.00	9,985,000.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	6,667,179,824.61	6,654,970,454.46
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	6,667,179,824.61	6,654,970,454.46
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,397,938,725.24	1,397,938,725.24
51101	Өмч: - төрийн	1,397,938,725.24	1,397,938,725.24
512	Хуримтлагдсан үр дүн	3,319,827,725.87	3,307,618,355.72
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	(101,226,492.73)	3,326,337,297.87
51220	Тайлант үеийн үр дүн	3,421,054,218.60	(18,718,942.15)
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1,949,413,373.50	1,949,413,373.50
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	6,670,156,998.61	6,665,071,672.46

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	6,730,813,817.38	2,527,548,604.16
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	12,071,270.00	91,773,706.33
110	Орлогын албан татвар	9,698,808.00	11,227,099.97
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	9,698,808.00	11,227,099.97
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	242,000.00	0.00
110002	Үйл ажиллагааны орлого	9,456,808.00	11,227,099.97
113	Хөрөнгийн албан татвар	750,000.00	35,640,400.00
113002	Бууны албан татвар	750,000.00	802,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	0.00	34,838,400.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	1,622,462.00	44,906,206.36
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	566,939.00	846,100.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	216,800.00	486,100.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	350,139.00	360,000.00
1181	Газрын төлбөр	1,015,523.00	1,109,788.00
118101	Газрын төлбөр	1,015,523.00	1,109,788.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	40,000.00	120,000.00
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	40,000.00	120,000.00
1183	Бусад татвар	0.00	42,830,318.36
118301	Бусад татвар	0.00	42,830,318.36
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	3,801,977,069.87	74,355,530.28

Сантмаргаз сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

120	Нийтлэг татварын бус орлого	3,801,977,069.87	74,355,530.28
120002	Хүүгийн орлого	38,862,800.55	2,632,609.42
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	3,762,714,269.32	71,722,920.86
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0.00	35,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,698,036,249.32	38,446,380.86
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	64,678,020.00	33,241,540.00
120009	Бусад орлого	400,000.00	0.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,916,765,477.51	2,361,419,367.55
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,308,056,500.00	1,315,699,500.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,308,056,500.00	1,315,699,500.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	39,301,636.00	152,239,205.55
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	16,332,436.00	73,679,226.55
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	22,969,200.00	78,559,979.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,562,419,071.51	877,253,268.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	744,541,459.00	0.00
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	4,115,310.51	0.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	772,904,600.00	812,611,700.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	40,857,702.00	64,641,568.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	6,988,270.00	16,227,394.00
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	0.00	7,655,000.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	6,988,270.00	8,572,394.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	3,245,692,268.82	2,490,237,546.31
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,245,692,268.82	2,490,237,546.31
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,381,313,110.93	2,324,058,910.55
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,296,060,076.46	1,304,113,921.77
210101	Үндсэн цалин	1,171,145,377.42	1,170,230,855.65
210102	Нэмэгдэл	43,259,013.00	43,670,931.12
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	4,766,000.00	4,939,000.00
210104	Урамшуулал	76,889,686.04	85,273,135.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	163,718,846.32	173,622,962.67

Сантмаргаз сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210201	Тэтгэврийн даатгал	110,893,594.69	119,796,710.21
210202	Тэтгэмжийн даатгал	14,883,255.67	13,038,983.38
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	10,438,670.00	13,152,386.06
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,496,419.96	2,488,943.82
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	25,006,906.00	25,145,939.20
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	332,321,217.83	443,961,356.44
210301	Гэрэл, цахилгаан	6,576,609.83	12,344,968.44
210302	Түлш, халаалт	325,404,508.00	431,456,388.00
210303	Цэвэр, бохир ус	340,100.00	160,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	63,551,882.64	70,982,475.44
210401	Бичиг хэрэг	9,746,664.64	9,002,100.00
210402	Тээвэр, шатахуун	40,411,188.00	46,847,403.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,395,350.00	5,088,100.00
210404	Ном, хэвлэл	1,372,300.00	4,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	150,900.00	1,087,380.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,774,300.00	8,277,842.44
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	3,701,180.00	675,650.00
2105	Нормативт зардал	65,418,919.33	74,083,846.12
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	26,190,527.93	40,336,755.12
210502	Хоол, хүнс	38,126,685.00	31,498,491.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,101,706.40	2,248,600.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	3,722,710.00	5,591,600.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	0.00	9,500.00
210604	Урсгал засвар	3,722,710.00	5,582,100.00
2107	Томилолт, зочны зардал	4,913,500.00	7,238,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	4,913,500.00	7,238,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	12,705,476.75	12,137,722.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	10,379,346.00	9,250,476.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	633,600.00	1,614,500.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	490,053.00	539,100.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	282,000.00	266,302.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	36,800.00	22,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	649,900.00	203,400.00
210807	Газрын төлбөр	188,300.00	188,300.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	45,477.75	53,644.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	438,900,481.60	232,327,026.11
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	12,480,290.00	11,990,126.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,567,800.00	4,747,300.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	421,852,391.60	215,589,600.11

Сантмаргаз сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	864,379,157.89	166,178,635.76
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	61,370,342.00	142,366,072.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	23,922,100.00	0.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	6,680,000.00	22,048,000.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	22,047,300.00	48,644,000.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	8,220,942.00	44,394,072.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	500,000.00	27,280,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	751,178,700.82	9,614,004.55
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	744,541,459.00	0.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	6,637,241.82	9,614,004.55
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	51,830,115.07	14,198,559.21
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	51,830,115.07	14,198,559.21
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	3,485,121,548.56	37,311,057.85
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	64,067,329.96	56,030,000.00
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	19,328,682.96	0.00
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	44,738,647.00	56,030,000.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(64,067,329.96)	(56,030,000.00)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	3,421,054,218.60	(18,718,942.15)

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2016 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	1,397,938,725.24	1,949,413,373.50	(110,719,715.49)	0.00	3,236,632,383.25
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	9,493,222.76	0.00	9,493,222.76
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,397,938,725.24	1,949,413,373.50	(101,226,492.73)	0.00	3,246,125,606.01
C07	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	3,421,054,218.60	0.00	3,421,054,218.60
C08	2016 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,397,938,725.24	1,949,413,373.50	3,319,827,725.87	0.00	6,667,179,824.61
D01	2017 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	1,397,938,725.24	1,949,413,373.50	3,319,827,725.87	0.00	6,667,179,824.61

D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	6,509,572.00	0.00	6,509,572.00
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,397,938,725.24	1,949,413,373.50	3,326,337,297.87	0.00	6,673,689,396.61
D08	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	(18,718,942.15)	0.00	(18,718,942.15)
D09	2017 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,397,938,725.24	1,949,413,373.50	3,307,618,355.72	0.00	6,654,970,454.46

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>2,990,729,324.06</u>	<u>2,473,490,263.30</u>
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	12,071,270.00	91,773,706.33
110	Орлогын албан татвар	9,698,808.00	11,227,099.97
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	9,698,808.00	11,227,099.97
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	242,000.00	0.00
110002	Үйл ажиллагааны орлого	9,456,808.00	11,227,099.97
113	Хөрөнгийн албан татвар	750,000.00	35,640,400.00
113002	Бууны албан татвар	750,000.00	802,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	0.00	34,838,400.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	1,622,462.00	44,906,206.36
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	566,939.00	43,676,418.36
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	216,800.00	486,100.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	350,139.00	360,000.00
118011	Бусад татвар (төлбөр, хураамж)	0.00	42,830,318.36
1181	Газрын төлбөр	1,015,523.00	1,109,788.00
118101	Газрын төлбөр	1,015,523.00	1,109,788.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	40,000.00	120,000.00
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	40,000.00	120,000.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	59,892,576.55	27,952,189.42
120	Нийтлэг татварын бус орлого	59,892,576.55	27,952,189.42
120002	Хүүгийн орлого	38,579,592.55	836,243.42
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	21,312,984.00	27,115,946.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	21,312,984.00	27,115,946.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,918,765,477.51	2,353,764,367.55
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,308,056,500.00	1,315,699,500.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,308,056,500.00	1,315,699,500.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	41,301,636.00	152,239,205.55
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	18,332,436.00	73,679,226.55
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	22,969,200.00	78,559,979.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,562,419,071.51	877,253,268.00

Сантмаргаз сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	744,541,459.00	0.00
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	4,115,310.51	0.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	772,904,600.00	812,611,700.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	40,857,702.00	64,641,568.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	6,988,270.00	8,572,394.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	6,988,270.00	8,572,394.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	2,828,865,441.75	2,286,931,616.11
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,828,865,441.75	2,286,931,616.11
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,964,486,283.86	2,120,552,980.35
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,295,285,396.71	1,303,026,516.90
210101	Үндсэн цалин	1,008,485,146.74	914,765,797.84
210102	Нэмэгдэл	196,460,864.25	290,899,284.17
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	4,766,000.00	4,357,980.00
210104	Урамшуулал	85,573,385.72	93,003,454.89
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	164,150,949.88	174,534,149.53
210201	Тэтгэврийн даатгал	111,368,919.25	122,570,142.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	14,872,449.67	13,142,303.53
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	10,430,005.00	10,260,672.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,494,279.96	2,586,331.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	24,985,296.00	25,974,701.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	338,707,763.83	447,823,530.44
210301	Гэрэл, цахилгаан	6,576,609.83	12,694,968.44
210302	Түлш, халаалт	331,791,054.00	434,968,562.00
210303	Цэвэр, бохир ус	340,100.00	160,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	59,704,180.00	68,380,640.00
210401	Бичиг хэрэг	7,832,450.00	8,267,050.00
210402	Тээвэр, шатахуун	39,686,180.00	46,598,140.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,401,350.00	5,088,100.00
210404	Ном, хэвлэл	1,372,300.00	72,300.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,008,500.00	411,450.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,403,400.00	7,943,600.00
2105	Нормативт зардал	64,379,408.69	78,281,342.48
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	26,845,808.69	32,657,052.48
210502	Хоол, хүнс	32,533,300.00	42,123,990.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	5,000,300.00	3,500,300.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	5,681,210.00	6,722,200.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	236,000.00	487,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	0.00	9,500.00
210604	Урсгал засвар	5,445,210.00	6,225,700.00
2107	Томилолт, зочны зардал	4,825,500.00	7,238,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	4,825,500.00	7,238,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	12,672,684.75	12,982,475.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	10,346,554.00	9,378,679.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	633,600.00	2,084,500.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	490,053.00	539,100.00

Сантмаргаз сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	282,000.00	266,302.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	36,800.00	22,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	649,900.00	203,400.00
210807	Газрын төлбөр	188,300.00	188,300.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	45,477.75	53,644.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	0.00	246,550.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	19,079,190.00	21,564,126.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	12,789,390.00	14,652,726.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	6,289,800.00	6,911,400.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	864,379,157.89	166,378,635.76
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	61,370,342.00	142,566,072.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	23,922,100.00	0.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	6,680,000.00	22,048,000.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	22,047,300.00	48,644,000.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	8,220,942.00	44,394,072.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	500,000.00	27,480,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	751,178,700.82	9,614,004.55
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	744,541,459.00	0.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	6,637,241.82	9,614,004.55
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	51,830,115.07	14,198,559.21
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	51,830,115.07	14,198,559.21
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	161,863,882.31	186,558,647.19
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	16,564,500.00	41,716,400.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	16,564,500.00	41,716,400.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	16,564,500.00	41,716,400.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	16,564,500.00	41,716,400.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(16,564,500.00)	(41,716,400.00)
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	538,000.00	200,000.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	538,000.00	200,000.00
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	(538,000.00)	(200,000.00)
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	100,737,735.31	90,242,247.19
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	61,447,895.14	162,185,630.48
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	162,185,630.48	252,427,877.67

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

	Үзүүлэлт	Өмнөх оны	Тайлант оны
--	----------	-----------	-------------

Сантмаргаз сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Эдийн засгийн ангилал		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл				
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	467,774,400.00	483,917,911.00	592,065,400.00	568,324,412.50
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	467,774,400.00	483,917,911.00	592,065,400.00	568,324,412.50
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	467,214,400.00	483,343,787.00	591,225,400.00	567,484,412.50
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	326,552,900.00	336,984,423.00	390,361,700.00	390,331,700.00
210101	Үндсэн цалин	218,675,800.00	218,675,800.00	230,773,900.00	224,756,196.00
210102	Нэмэгдэл	68,607,800.00	79,039,323.00	116,057,800.00	116,579,247.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	6,468,000.00	6,468,000.00	7,262,300.00	7,262,300.00
210104	Урамшуулал	32,801,300.00	32,801,300.00	36,267,700.00	41,733,957.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	44,034,600.00	45,026,102.00	52,698,800.00	52,698,800.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	31,172,500.00	32,164,002.00	37,084,400.00	37,084,400.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,215,500.00	3,215,500.00	3,903,600.00	3,903,600.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,572,400.00	2,572,400.00	3,122,900.00	3,122,900.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	643,100.00	643,100.00	780,700.00	780,700.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,431,100.00	6,431,100.00	7,807,200.00	7,807,200.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	18,164,200.00	20,424,013.27	52,662,400.00	52,330,606.50
210301	Гэрэл, цахилгаан	1,962,500.00	1,896,149.27	1,962,500.00	2,066,161.50
210302	Түлш, халаалт	15,767,400.00	18,337,864.00	50,265,600.00	50,108,445.00
210303	Цэвэр, бохир ус	434,300.00	190,000.00	434,300.00	156,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	23,188,000.00	22,894,450.00	25,702,700.00	23,137,331.00
210401	Бичиг хэрэг	1,200,000.00	1,200,000.00	2,984,800.00	2,874,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	18,167,000.00	17,873,350.00	18,836,900.00	16,828,991.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	621,000.00	621,000.00	621,000.00	546,800.00
210404	Ном, хэвлэл	0.00	0.00	60,000.00	0.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,200,000.00	1,200,000.00	1,200,000.00	1,472,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,000,000.00	2,000,100.00	2,000,000.00	1,415,540.00
2105	Нормативт зардал	40,562,000.00	42,644,285.73	53,061,900.00	40,256,047.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	28,000,000.00	30,300,805.73	40,499,900.00	32,343,027.00
210502	Хоол, хүнс	10,062,000.00	9,843,480.00	10,062,000.00	6,838,020.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,500,000.00	2,500,000.00	2,500,000.00	1,075,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	3,336,000.00	4,947,560.00	5,045,000.00	3,534,300.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,000,000.00	981,630.00	1,500,000.00	0.00

Сантмаргаз сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	0.00	0.00	650,000.00	640,000.00
210604	Урсгал засвар	2,336,000.00	3,965,930.00	2,895,000.00	2,894,300.00
2107	Томилолт, зочны зардал	3,794,000.00	2,052,000.00	1,400,000.00	835,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,794,000.00	2,052,000.00	1,400,000.00	835,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2,582,700.00	2,581,344.00	2,582,500.00	1,944,654.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	700,000.00	700,000.00	700,000.00	564,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	200,000.00	200,000.00	200,000.00	199,250.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	79,000.00	79,000.00	79,000.00	48,300.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	25,000.00	25,000.00	25,000.00	25,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	878,700.00	878,700.00	878,500.00	502,000.00
210807	Газрын төлбөр	50,000.00	50,000.00	50,000.00	50,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	200,000.00	50,000.00	50,000.00	604.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	450,000.00	598,644.00	600,000.00	555,500.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	5,000,000.00	5,789,609.00	7,710,400.00	2,415,974.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	5,000,000.00	5,789,609.00	7,710,400.00	2,415,974.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	560,000.00	574,124.00	840,000.00	840,000.00
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	0.00	14,124.00	0.00	0.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	0.00	14,124.00	0.00	0.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	560,000.00	560,000.00	840,000.00	840,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	560,000.00	560,000.00	840,000.00	840,000.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	450,674,400.00	466,255,000.00	452,616,700.00	565,561,906.50
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	450,674,400.00	466,255,000.00	452,616,700.00	565,561,906.50
122005	Орон нутгийн төсвөөс	450,674,400.00	466,255,000.00	452,616,700.00	565,561,906.50
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	0.00	0.00	262,520.00
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	-	-	29.00	-
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	6.00	6.00	6.00	6.00
610001	Төсвийн байгууллага	6.00	6.00	6.00	6.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	-	-	28.00	-
620001	Удирдах ажилтан	-	-	1.00	-
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	-	-	22.00	-
620003	Үйлчлэх ажилтан	-	-	5.00	-

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Сантмаргаз сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	41,301,636.00	134,976,120.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	41,301,636.00	134,976,120.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	30,558,762.69	96,176,120.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	2,000,000.00	8,988,900.00
210101	Үндсэн цалин	2,000,000.00	0.00
210102	Нэмэгдэл	0.00	3,633,900.00
210104	Урамшуулал	0.00	5,355,000.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	0.00	663,000.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	0.00	663,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	2,934,690.00	4,500,000.00
210401	Бичиг хэрэг	117,920.00	0.00
210402	Тээвэр, шатахуун	1,259,570.00	4,500,000.00
210404	Ном, хэвлэл	1,215,100.00	0.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	342,100.00	0.00
2105	Нормативт зардал	16,089,308.69	26,283,600.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	16,089,308.69	21,016,200.00
210502	Хоол, хүнс	0.00	5,267,400.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,868,610.00	0.00
210604	Урсгал засвар	1,868,610.00	
2107	Томилолт, зочны зардал	0.00	825,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	0.00	825,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	5,905,654.00	0.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	5,905,654.00	0.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,760,500.00	54,915,620.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,760,500.00	54,915,620.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	10,742,873.31	38,800,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	10,742,873.31	38,800,000.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	8,220,942.00	0.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	0.00	38,800,000.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	2,521,931.31	0.00
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	2,521,931.31	0.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	41,301,636.00	134,976,200.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	41,301,636.00	134,976,200.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	18,332,436.00	134,976,200.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	22,969,200.00	0.00
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	0.00	0.00
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	0.00
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	0.00

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Сантмаргаз сумын Засаг даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч байгууллагад дотоод хяналттай холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Завхан аймаг дахь Төрийн Аудитын газрын аудитор Г.Чулуунбаатар гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Б.Дагвасүрэн, дарга, тэргүүлэх аудитор Д.Бат-Ундраа нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Сантмаргаз сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Завхан аймаг дахь Төрийн Аудитын газарт 2022 оны 03 дугаар сарын 11-ний өдрийн 1/23 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Байгууллагын зорилго, зорилт, үйл ажиллагааны чиглэл:

“Тогтвортой хөгжлийн үзэл баримтлалд тулгуурласан төр засгийн бодлого үйл ажиллагаатай нийцсэн, орон нутгийн онцлог, нөөц чадавхыг бүрэн дайчилсан судалгаанд суурилсан эдийн засаг, нийгмийн бодлогыг хэрэгжүүлж, хүмүүнлэг ардчилсан нийгмийн шаардлагад нийцсэн, төрийн үйлчилгээг хүн амд ил тод шуурхай хүртээмжтэй хүргэх” гэсэн зорилгын хүрээнд дараах зорилтыг дэвшүүлэн ажилласан байна. Үүнд:

- Үндэсний уламжлалыг сэргээж, эх хэл, түүх соёлоо дээдэлсэн монгол хүнийг хөгжүүлж, нийгмийг соён гэгээрүүлэх;
- Насан туршийн боловсрол олгох үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэх;
- Урлаг соёлын арга хэмжээг цахим хэлбэрээр явуулах;
- Эмийн зохистой хэрэглээ, аюулгүй байдлыг ханган, эмийн сангийн үйл ажиллагааг дэмжиж ажиллах;
- Цар тахлын голомтод ажиллаж буй алба хаагчдыг эрүүл мэндийн эрсдэлээс хамгаалах ажлыг зохион байгуулах;
- Гэр бүлд ээлтэй бодлого хэрэгжүүлж, хүний хөгжлийг дэмжих;
- Малын тэжээл болон хүнсний ногоо тариалагчдыг дэмжиж ажиллах;
- Эрчимжсэн мал аж ахуй эрхлэгч иргэн, аж ахуйн нэгжүүдийн үйл ажиллагааг дэмжих;
- Гэрийн нөхцөлд боловсруулсан цагаан идээний төрлийг нэмэгдүүлж, сав баглаа боодолтой болгох;
- Малын дайвар бүтээгдэхүүн ашиглаж хагас боловсруулсан бүтээгдэхүүн хийх өрхийг дэмжих;
- Мал, тэжээвэр амьтад, хашаа, худгийн тооллогыг хагас, бүтэн жилд зохион байгуулах;
- Төрийн үйлчилгээг шуурхай, зарим төрлийн үйлчилгээ лавлагааг цахимаар хүргэх;
- Төрийн албан хаагчдыг мэргэжлээ дээшлүүлэх, тогтвор суурьшилтай ажиллахад дэмжиж, ажлын байрны сургалтыг тогтмол хийх;
- Төрийн зарим чиг үүргийг иргэний нийгмийн төлөөллөөр хийж хэрэгжүүлж, гүйцэтгүүлэх;

- Ан амьтны нутагшилтийн байдалд судалгаа тооллого хийж, зэрлэг амьтны амьдрах орчныг тэтгэх, биотехникийн арга хэмжээг хэрэгжүүлэх;
- Усны сан бүхий газрын онцгой болон энгийн хамгаалалтын бүсийн дэглэмийг мөрдүүлэх;
- Мал нядалгааны цэгт цэвэрлэгээ хийж, засвар үйлчилгээ хийж;
- Мал хулгайлах гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр арга хэмжээ зохион байгуулах;
- Сургууль, цэцэрлэгийн орчинд замын тэмдэг, тэмдэглэгээ хийж нэмэгдүүлэх;
- Цэргийн болон улсын дайчилгааны төлөвлөгөөнд тодотгол хийх;
- Бэлчээрийн төлөв байдлыг фото мониторингийн аргаар тодорхойлох, сумын хатуу цэг тэмдэгтийн тооллого явуулж, кадастрын зургаар үйлчлэх;
- Нэгдсэн халаалтын системд мэргэжлийн хяналтын байгууллагын дүгнэлт гаргуулж, их засвар үйлчилгээг хийлгүүлэх;
- Байгууллага бүр гамшгийн эрсдэлээ бууруулахад төсвийн 1 хувьтай тэнцэх сан байгуулах;

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна гэж үзлээ.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

Сумын Засаг даргын дэргэд дотоод хяналтын нэгжийг байгуулсан байна. Энэхүү хяналтын нэгж нь ТШЗ-ийн үйл ажиллагаанд хяналтыг хангалттай хэмжээнд хэрэгжүүлээгүй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудиторос шууд тусалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Сантмаргаз сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккрузал сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320-ын дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр орлогыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл дунд гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшнийг 1.5 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2021 оны мөнгөн хөрөнгийн орлого 3,367.81 сая төгрөгийн 1.5 хувь буюу 50.51 сая төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 75 хувь буюу 37.88 сая төгрөгөөр тус тус тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн дансны үлдэгдэл 252.42 сая төгрөг болж өмнөх оноос 90.24 сая төгрөгөөр өссөн байна. Мөнгөн хөрөнгийн 55.40 сая төгрөг нь Сум хөгжүүлэх сангийн, 34.50 сая төгрөг нь Орон нутгийн хөгжлийн сангийн, 0.42 сая төгрөг нь Эрүүл мэндийн төвийн, 162.10 сая төгрөг нь Орон нутгийн ерөнхий орлогын дансны үлдэгдлээс бүрдсэн байна.

Авлага

Авлагын дансны үлдэгдэл 182.78 сая төгрөг болж өмнөх оноос 1.17 сая төгрөгөөр буурсан нь Сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн авлагын барагдуулалт болон 2021 онд ковидоор өвчилсөн иргэдэд үзүүлсэн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний зардлын хэмнэлт буюу тухайн төсвийн жилд ашиглагдаагүй үлдэгдлийг төсвийн дараагийн жилд үргэлжлүүлэн зарцуулахаар авлага үүсгэсэнтэй холбоотой байна.

/төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
Эрүүл мэндийн төв	216,229.20	17,817,996.76
Сум хөгжүүлэх сан	183,737,627.00	164,962,619.00
Дүн	183,953,856.20	182,780,615.76

Бараа материал

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 123.80 сая төгрөг болж өмнөх оноос 17.23 сая төгрөгөөр өссөн нь Эрүүл мэндийн төвд “Ковид-19” цар тахалтай тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх ажлын хүрээнд эм, эмнэлгийн хэрэгслийн нөөц бүрдүүлсэнтэй холбоотой байна.

Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн дансны үлдэгдэл 6,106.05 сая төгрөг болж өмнөх оноос 111.39 сая төгрөгөөр буурсан нь элэгдлийн зардалтай холбоотой байна.

Богино хугацаат өр төлбөр

Өглөгийн дансны үлдэгдэл 10.10 сая төгрөг болж өмнөх оноос 7.13 сая төгрөгөөр өссөн байна.

/төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
Засаг даргын тамгын газар	0.00	116,218.00
Эрүүл мэндийн төв	0.00	9,985,000.00
Хүүхдийн цэцэрлэг	2,977,174.00	0.00
Дүн	2,977,174.00	10,101,218.00

Цэвэр хөрөнгө

Цэвэр хөрөнгийн дүн 6,654.97 сая төгрөг болж өмнөх оноос 12.20 сая төгрөгөөр буурсан нь тайлант хугацааны үр дүнтэй холбоотой байна.

Төсвийн шууд захирагчийн илрүүлэлт:

- Зөвшөөрөлгүй хөрөнгө бэлтгэсэн нь Засгийн газрын 2021 оны 43 дугаар тогтоолыг зөрчсөн;
- Мал амьтад данснаас 11 толгой ямаа дутагдсаныг хариуцах этгээдээр төлүүлээгүй;
- Зардлыг эдийн засгийн ангиллаар зарцуулаагүй;
- Төрийн алба хаасан хугацааны нэмэгдэл, НДШ-ийн зардал, албан томилолт зэргийг илүү тооцож олгосон, цалин хөлснөөс ХХОАТ-ыг суутгаагүй;
- Зардлын и-баримтыг бүрэн бүрдүүлээгүй зэрэг нийт 21.79 сая төгрөгийн зөрчилд зөвлөмж хүргүүлэхээр шийдвэрлэсэн.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны төсвийн зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэр болон зарлагыг анх батлахдаа 2,128.44 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж баталсан байна.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн төсөвт тодотгол хийж 223.96 сая төгрөгөөр нэмж, 2,352.40 сая төгрөгөөр баталсан байна.

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх хөтөлбөрт зориулан 2,352.40 сая төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 2,218.41 сая төгрөгийг урсгал зардалд, 108.69 сая төгрөгийг хөрөнгийн зардалд, 25.30 сая төгрөгийг эргэн төлөгдөх зээлд зарцуулахаар баталжээ.

Нийт зардлын 1,327.14 сая төгрөгийг улсын төсвөөс, 868.21 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 15.55 сая төгрөгийг эрүүл мэндийн даатгалын сангаас, 64.64 сая төгрөгийг орон нутгийн хөгжлийн сангаас, 0.00 сая төгрөгийг үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос, 76.86 сая төгрөгийг урд оны үлдэгдлээс санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 1,301.50 сая төгрөг, орон нутгийн төсвөөс 850.50 сая төгрөг, эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 8.57 сая төгрөг, орон нутгийн хөгжлийн сангаас 64.64 сая төгрөг, үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 27.12 сая төгрөг, нийт 2,252.33 сая төгрөгийн санхүүжилтийг олгосон нь 100.07 сая төгрөгийн санхүүжилт дутуу байна.

Үндсэн үйл ажиллагааны орлого буюу сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн эргэн төлөлтийн орлогоор 27.11 сая төгрөг бүрдүүлж, батлагдсан төсвөөс 27.11 сая төгрөгөөр давсан нь зээлийн эргэн төлөлт хугацаандаа төлөгдсөнтэй холбоотой байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 2,214.91 сая төгрөг буюу 94.15 хувьтай байгаа нь төсөвт санхүүжилт дутуу олгогдсон, эргэн төлөгдөх зээлийг төлөвлөсөн хэмжээгээр олгоогүй, ОНХС-ийн төлөвлөсөн ажлыг бүрэн хэрэгжүүлээгүй зэрэгтэй холбоотой байна.

Урсгал санхүүжилтийн зарцуулаагүй үлдэгдэл 21.90 сая төгрөгийг сумын төсөвт, 23.81 сая төгрөгийг аймгийн төсөвт, 0.00 сая төгрөгийг улсын төсөвт тус тус төвлөрүүлсэн байна.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс 0.00 сая төгрөгийн, төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламжаас 0.00 сая төгрөгийн, дээд шатны төсвийн захирагчаас 73.67 сая төгрөгийн, үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлогоос 78.56 сая төгрөгийн, нийт 152.23 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлжээ.

Үүнээс урсгал зардалд 152.23 сая төгрөгийг бүрэн зарцуулсан байна.

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн тайланд онцлон үзэх эрсдэлтэй асуудал тусгагдаагүй байна.

3.8 Аудитын гол асуудал

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

Аудитын хүрээнд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөө, түүний биелэлттэй танилцахад эрсдэлтэй асуудал ажиглагдаагүй болно.

3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд оруулбал зохих 155 мэдээллээс, 131 мэдээллийг шилэн дансны цахим хуудсанд хугацаанд нь байршуулж, 22 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн, 0 мэдээллийг огт мэдээлээгүй, 2 мэдээллийн хугацаа болоогүй байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн байна гэж дүгнэлээ.

3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Сантмаргаз сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн үйл ажиллагаанд мөрдөж буй хууль тогтоомжийн хүрээнд бусад мэдээлэлтэй танилцахад эрсдэлтэй асуудал ажиглагдаагүй болно.

3.10 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн үйл ажиллагаанд завсрын аудит хийгдээгүй бөгөөд өмнөх санхүүгийн тайлангийн аудитаар 1 заалт бүхий зөвлөмж өгөгдөж 85.8 хувийн хэрэгжилттэй байна.

3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар анхаарах эрсдэлтэй асуудал байхгүй байна.

4. Аудитын илрүүлэлт

Төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн аудитаар нийт 21.79 сая төгрөгийн зөрчил илэрч зөвлөмж хүргүүлэхээр шийдвэрлэсэн.

4.1 Залруулсан алдаа

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар залруулсан алдаа илрээгүй байна.

4.2 Төлбөрийн акт

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар төлбөрийн акт тогтоох алдаа зөрчил илрээгүй байна.

4.3 Албан шаардлага

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар албан шаардлага өгөх алдаа зөрчил илрээгүй байна.

4.4 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав.
Үүнд:

1. Хяналттай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Төсвийн шууд захирагчдын аудитаар илэрсэн алдаа зөрчилд дүн шинжилгээ хийхэд, шууд захирагчдын төрийн сангаар хийгдэж буй ажил гүйлгээнд хяналт тавиагүй, дотоод хяналт хэрэгжүүлээгүйтэй холбоотой зөрчил байна. Тухайлбал: Зөвшөөрөлгүй хөрөнгө бэлтгэсэн нь Засгийн газрын 2021 оны 43 дугаар тогтоолыг зөрчсөн, мал амьтад данснаас 11 толгой ямаа дутагдсаныг хариуцах этгээдээр төлүүлээгүй, зардлыг эдийн засгийн ангиллаар зарцуулаагүй, төрийн алба хаасан хугацааны нэмэгдэл, НДШ-ийн зардал, албан томилолт зэргийг илүү тооцож олгосон, цалин хөлснөөс ХХОАТ-ыг суутгаагүй, зардлын и-баримтыг бүрэн бүрдүүлээгүй зэрэг зөрчлүүд байна.

Энэ нь Засгийн Газрын 2011 оны 311 дүгээр тогтоолоор батлагдсан "аж ахуй нэгжийн үйл ажиллагаанд дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах нийтлэг журам"-ын 3 дугаар зүйлийн 3.7.6. /хяналт шалгалтын явцад илэрсэн зөрчлийг арилгах, урьдчилан сэргийлэх талаар мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө өгөх/, Засгийн Газрын 2015 оны 24 дүгээр тогтоолоор батлагдсан "Төрийн сангийн үйл ажиллагааны журам"-ын 7 дугаар зүйлийн 7.13.7 /энэхүү журмын 7.8-д заасан анхан шатны баримт дутуу, иж бүрдэл болоогүй тохиолдолд/, 8 дугаар зүйлийн 8.4 /Төрийн сан төсвийн байгууллагаас ирүүлсэн төлбөрийн болон бэлэн мөнгөний хүсэлтийг холбогдох баримт, цахим хэлбэрээр шивсэн гүйлгээ, батлагдсан төсвийн зарцуулалтын эрх, хөтөлбөр, зориулалт арга хэмжээ, эдийн засгийн ангиллын дагуу бүлгийн дүнд багтаан төлбөрийг гүйцэтгэнэ. Төлбөрийн хүсэлт, холбогдох баримт нь шаардлага хангаагүй, батлагдсан төсөв, хөтөлбөр, зориулалт арга хэмжээ, эдийн засгийн ангилал, бүлгийн дүн нь төлбөр гүйцэтгэх хэмжээний эх үүсвэргүй тохиолдолд гүйлгээг буцаана/ гэсэн заалтууд, ангилал, нийцсэн бөгөөд зохистой байх гэсэн батламж мэдэгдлүүдтэй нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Төсөв захирагчдын үйл ажиллагаанд тавих хяналтыг сайжруулж, арга зүйгээр хангаж ажиллах;

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Төрийн Аудитын байгууллагад 2022 оны 09 дүгээр сарын 25-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Д/д	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс							
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Санхүүгийн тайлангийн аудитын асуудал											
1	Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	1	1.20	-	0.00	-	0.00	-	0.00	1	1.20
2	Засаг даргын тамгын газар	2	16.91	1	14.43	-	0.00	-	0.00	1	2.48
3	Ерөнхий боловсролын сургууль	3	21.55	-	0.00	1	0.31	2	21.24	-	0.00
4	Хүүхдийн цэцэрлэг	1	1.25	-	0.00	-	0.00	-	0.00	1	1.25
5	Соёлын төв	4	4.34	2	0.25	1	1.35	-	0.00	1	2.74
6	Эрүүл мэндийн төв	5	23.80	4	20.05	-	0.00	-	0.00	1	3.75
7	Орон нутгийн хөгжлийн сан	1	7.80	-	0.00	-	0.00	-	0.00	1	7.80
8	Төвлөрүүлэн захирагч	5	21.79	-	0.00	-	0.00	-	0.00	5	21.79
Дүн		22	98.64	7	34.73	2	1.66	2	21.24	11	41.01

БОЛОВСРУУЛСАН:

АУДИТОР

ХЯНАСАН:

Г.ЧУЛУУНБААТАР

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Д.БАТ-УНДРАА

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

Б.ДАГВАСҮРЭН

2022.03.25